

29.9.2021

RIKOSILMOITUSTA KOSKEVA SUOSITUS ON PÄIVITETTY 21.9.2021

YLEISTÄ

Konkurssiasiaain neuvottelukunta on 21.9.2021 päivittänyt rikosilmoituksen tekemistä koskevan suosituksen nro 18. Alkuperäinen suositus hyväksyttiin 4.6.2013 ja tämän jälkeen suositusta on päivitetty 1.7.2009.

Suosituksen liitteeksi on lisätty tutkintapyyntömallipohja, jota neuvottelukunta suosittelee käytettävän jatkossa rikosilmoitusta tehtäessä. Mallipohja noudattelee poliisin talousrikostutkinnassa käyttämän tutkintasuunnitelman runkoa. Mallipohjan käyttöönotolla yhdenmukaistetaan ja parannetaan tutkintapyyntöjen sisältöä ja laatua. Mallipohjalla pyritään myös sujuvoittamaan esitutkintaprosessia ja vähentämään puuttuvan aineiston toimittamisesta pesänhoitajalle aiheutuvaa lisätyötä.

Suositusta on päivitetty myös luvun "3 Rikostyyppit" osalta. Näiden muutosten lisäksi suositustekstiä on muokattu luettavampaan muotoon. Ohessa on listattuna keskeisimmät muutokset kohdittain.

KESKEISET MUUTOKSET

2.2 Rikosilmoituksen sisältö

Suosituksen rikosilmoituksen sisältöä koskeva osio on päivitetty vastaamaan tutkintapyyntömallipohjan sisältöä. Neuvottelukunta suosittelee, että pesänhoitajan ilmoitus epäilyistä rikoksesta laaditaan mallipohjaa käyttäen.

3.2 Saattohoitojärjestelyihin liittyvät havainnot

Suosituksen saattohoitojärjestelyitä koskevat kuvaukset on koottu uuteen saattohoitoa käsittelevään kohtaan.

3.3.1 Velallisen epärehellisyys (RL 39 luku 1 §)

Velallisen epärehellisyys -rikoksen kuvausta on terävöitetty tunnusmerkistön täyttymisen edellytysten osalta ja sovitettu vastaamaan viimeaikaista oikeuskäytäntöä (KKO 2020:101).

Lisäys: Tunnusmerkistön täytyminen ei edellytä vahingon aiheutumista velkojille.

Lisäys: Kannattavakin yhtiö voi joutua uhkaavaan maksukyvyttömyystilaan, jos sen varoja jaetaan ilman liiketaloudellisesti perusteltua syytä yhtiön ulkopuolelle tai yhtiö ottaa maksuvalmiuteensa nähden suuria määriä liiketoimintansa kannalta perusteettomia velvoitteita vastattavakseen.

Lisäys: Maksukyvyttömyys on voinut toteutua myös myöhemmin velallisen vararikkotekojen seurauksena.

3.3.2 Velallisen petos (RL 39 luku 2 §)

Lisäys: Velallisen petoksen tunnusmerkistön täytyminen ei edellytä vahingon aiheutumista pesälle tai velkojille.

3.3.3 Velkojansuosinta (RL 39 luku 6 §)

Velkojansuosintaa koskeva kuvaus on muokattu luettavampaan muotoon.

Lisäys: Tunnusmerkistön täytyminen ei edellytä seurauksen aiheutumista vaan riittää, että velkojansuosinta on tehty tietyssä tarkoituksessa.

Lisäys: Viittaukset KKO 2009:69 ja KKO 2009:70 ratkaisuihin.

3.4 Kirjanpitorikos (RL 30 luku 9 §)

Terävöitetty rikosilmoituksen tekemisen ehdottomuutta tilanteissa, joissa kirjanpitoaineisto on hävitetty, sitä ei suostuta luovuttamaan pesänhoitajalle tai kirjanpito on laiminlyöty kokonaan.

Suosituksesta on poistettu viittaus muuttuneeseen kirjanpitolain 2 luvun 4.2 §:ään. Todetaan, että puutteiden ja laiminlyöntien merkitys tulee edelleen arvioida sen pohjalta, missä määrin kirjanpitovelvollisuuden laiminlyönti on vaikeuttanut oikean ja riittävän kuvan saamista velallisen toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta.

Lisäys: Pesänhoitaja arvioi rikostunnusmerkistön täyttymistä ainakin tilaamistaan velallisen pankkitiliotteista.

3.5.1 Rahanpesu (RL 32 luku 6 §)

Suositukseen on kuvattu erikseen tyypillisimmät konkurssitilanteessa ilmenevät rahanpesun esirikokset.